

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙ อ้างอิงโดยระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.ม. (บาลี) ๑๐/๔๐๑/๒๖๕ หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวคคปาติ (ภาษาบาลี) เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๔๐๑ หน้า ๒๖๕, ที.ม. (แปล) ๑๐/๔๐๑/๓๓๓ หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๔๔๐๑ หน้า ๓๓๓, อัง.สตตก.ฎีกา. (บาลี) ๓/๒๐/๑๖๕ หมายถึง อังคุตตรนิกาย สตตกนิปาตฎีกา ฉบับภาษาบาลี เล่ม ๒ ข้อ ๒๐ หน้า ๑๖๕

การใช้หมายเลขอ้างอิงปกรณ์วิเสส โดยระบุคำย่อชื่อคัมภีร์/เล่ม/หน้า เช่น วิสุทฺธิ. (บาลี) ๒/๓๖๑ หมายถึง คัมภีร์วิสุทฺธิมรรค (ภาษาบาลี) ภาคที่ ๒ หน้า ๓๖๑ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระวินัยปิฎก

วิ.ม.	(บาลี)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.ม.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ป.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	ปริวารวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขณชวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.สี.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกวคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎีกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปณณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปปริปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	สัณฺฑตฺตนิคาย	สคาถวคคปาติ	(ภาษาบาลี)

(ณ)

ส.ส.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ.	(บาลี)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	นิทานวคคปาลี	(ภาษาบาลี)
ส.นิ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ข.	(บาลี)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	ขณธวารวคคปาลี	(ภาษาบาลี)
ส.ข.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	ขันธวารวรรค	(ภาษาไทย)
ส.สพ.	(บาลี)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สพายนวคคปาลี	(ภาษาบาลี)
ส.สพ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สพายนวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอกก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(บาลี)	=	สุดตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	สตตกนิปาตปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทสก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ข.	(บาลี)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ขุททกปาจปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุ.ข.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.สุ.	(บาลี)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สุตตนิปาตปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุ.สุ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สุตตนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.เถร.	(แปล)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	เถรคาถา	(ภาษาไทย)
ขุ.ป.	(บาลี)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฐิสมุภิทามคคปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุ.ป.	(แปล)	=	สุดตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฐิสมุภิทามรรค	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.สง.	(บาลี)	=	อภิธมปิฎก	ธมมสังคณี ปาลี	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
อภิ.วิ.	(บาลี)	=	อภิธมปิฎก	วิภังคปาลี	(ภาษาบาลี)
อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	(ภาษาไทย)
อภิ.ธ.	(บาลี)	=	อภิธมปิฎก	ธาทุกถาปาลี	(ภาษาบาลี)

(ญ)

อภิ.ธ. (ไทย) = อภิธรรมปิฎก ธาตุกถา (ภาษาไทย)

ปกรณ์วิเสส

วิสุทฺธิ. (บาลี) = วิสุทฺธิมคฺคปกรณ์ (ภาษาบาลี)

วิสุทฺธิ. (ไทย) = วิสุทฺธิมรรคปกรณ์ (ภาษาไทย)

ข. คำย่อเกี่ยวกับคัมภีร์อรรถกถา

การใช้หมายเลขอ้างอิงอรรถกถา โดยเริ่มจากอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ตามด้วยวงเล็บฉบับที่ใช้ แล้วตามด้วยลำดับเล่ม/ภาค (ถ้ามี)/ตอน (ถ้ามี)/หน้า ตามลำดับ เช่น

ขุ.ธ.อ. (ไทย) ๑/๒/๒/๘๙ หมายถึง อรรถกถาแปล ขุททกนิกาย ชัมมบท เล่มที่ ๑ ภาคที่ ๒ ตอนที่ ๒ หน้า ๘๙ ฉบับมหาวิทยาลัย ๒๕๓๕

อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎก

ที.สี.อ. (ไทย) = ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี สีลขันธวรรคอรรถกถา (ภาษาไทย)

ที.ม.อ. (บาลี) = ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี มหาวคคอรรถกถา (ภาษาบาลี)

ที.ม.อ. (ไทย) = ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี มหาวรรคอรรถกถา (ภาษาไทย)

ม.มฺ.อ. (บาลี) = มัชฌิมนิกาย ปปญฺจสุทนี มุลปณฺณาสกอรรถกถา (ภาษาบาลี)

ม.มฺ.อ. (ไทย) = มัชฌิมนิกาย ปปญฺจสุทนี มุลปณฺณาสกอรรถกถา (ภาษาไทย)

ม.ม.อ. (บาลี) = มัชฌิมนิกาย ปปญฺจสุทนี มัชฌิมปณฺณาสกอรรถกถา (ภาษาบาลี)

ม.อ.อ. (ไทย) = มัชฌิมนิกาย ปปญฺจสุทนี อุมปริปณฺณาสกอรรถกถา (ภาษาไทย)

อง.สตฺตก. (บาลี) = องคุตฺตรนิกาย มโนรทปฺปรีณี สตฺตกนิปาตอรรถกถา (ภาษาบาลี)

อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก

อภิ.สง.อ. (บาลี) = อภิธมฺมปิฎก ธมฺมสงคฺณี อฏฺฐสาลินีอรรถกถา (ภาษาบาลี)

อภิ.สง.อ. (ไทย) = อภิธรรมปิฎก ธรรมสงคฺณี อัฐสาลินีอรรถกถา (ภาษาไทย)

ค. คำย่อเกี่ยวกับคัมภีร์ฎีกา

(๓)

การใช้หมายเลขอ้างอิงฎีกา ใช้ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยระบุคำย่อชื่อคัมภีร์/ เล่ม (ถ้ามี) / ชื่อ/ หน้า เช่น ม.ฎีกา (บาลี) ๓/๓๒๖ หมายถึง มณิที่ปฎีกา (ภาษาบาลี) เล่ม ๓ ชื่อ ๓๒๖

ฎีกาพระสูตรตันตปิฎก

อง.สตตก.ฎีกา (บาลี) = องคุตตรนิกาย สตตกนิปาตฎีกา (ภาษาบาลี)